

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної
комунікації**

3 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.
Тимошук О.Г., канд. юрид. наук.
Резнік В.Г., старший викладач.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук
Славінська О.Г., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.Г.**, начальник редакційно-видавничого відділу

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 3 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 92 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

ЗМІСТ

Марчук В. В., Хом'як О. А. Сутність і складові базової культури особистості.....	3
Скуловатова О.В. Роль та значення диджитал-психології в умовах міжкультурної аграрної комунікації.....	5
Столицька С.Б. Імплементация контекстно-орієнтованих стратегій навчання граматики французької мови у професійній підготовці перекладачів аграрної галузі.....	7
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Практика вдосконалення мовленнєвої культури студентів аграрного ЗВО.....	9
Пилипенко І.О. Особливості англійського мовного етикету.....	11
Зелінська В.А. Розвиток комунікативних та професійних компетенцій студентами ветеринарного напрямку у курсі іноземна мова за професійним спрямуванням.....	13
Ордіна Л.Л. Формування креативної компетентності студентів у закладі вищої освіти.....	15
Пономаренко Т.І., Дорошенко І.В. Психологічне благополуччя студентів аграрних спеціальностей.....	17
Карпенко С.Д. Проблеми поглядів на піраміду ефективності засвоєння знань та її застосування.....	19
Цвид-Гром О.П. Формування соціолінгвістичної компетенції у студентів в умовах сучасних викликів.....	20
Береговенко Н.С. Підходи до класифікацій лексичних засобів вираження оціночного судження.....	22
Велика К.І. Важливість застосування англійських професійних текстів у навчанні студентів немовних спеціальностей.....	25
Ключко А.О. Психологічна стійкість як фактор ефективності праці в організації в умовах воєнного стану.....	27
Резнік В.Г. Роль стратегій навчання читання іншомовних текстів у формуванні комунікативної компетенції у студентів-філологів.....	29
Ігнатенко В.Д. Особливості локалізації у перекладацькому контексті.....	31
Коваленко А.Ю. Мотивація студентів до занять фізичною культурою як основа збереження їхнього здоров'я.....	33
Дудник О.К., Максимченко В.І. Вікові особливості серця у юних борців з різним психофізіологічним станом фізичної підготовки.....	35
Петренко О.М. Психологічні особливості самоефективності особистості студентів.....	39
Лукавенко О.О. Психологічні особливості самотурботи здобувачів освіти в умовах війни.....	40
Хомчук О.П. Розвиток саморегуляції студентів.....	42
Римар Н.Ю. Номінації видань і творів в епістолярному мовленні Лесі Українки.....	43
Kalytyuk L.P. Littlest or Least, Worst or Baddest? Some observations on Modern English use.....	46
Mykhaylenko O.O. scientific translation and technical translation as separate research areas of translation studies.....	48
Ігнатенко В.Д. Особливості локалізації у перекладацькому контексті.....	49
Боньковський О.А. До проблематики фахової комунікації в аграрній сфері.....	51
Кириленко М.О. Трактатування термінів «концепт» та «поняття» в сучасній лінгвістиці.....	53
Ярмола О.В. Микола Іванович Величківський як фундатор економічної освіти в Білій Церкві в 1920 роках.....	54
Грек І. Державник у творі П. Куліша «Чорна Рада».....	57
Мельник Л.М. Феномен довіри: політико-психологічний аспект.....	58
Бровко Н.І. Міжнародний досвід забезпечення та гарантування права на землю в Україні в умовах євроінтеграції.....	60
Сімакова С.І. Надання медичного обслуговування ув'язненим і засудженим у слідчих ізоляторах.....	63
Тимошук О.Г. Професійно-етичні та деонтологічні засади діяльності нотаріуса.....	64
Васильчук І.Ю., Линник Т.В. Міжнародні стандарти прав людини та їх співвідношення із національним законодавством.....	66
Пахомова А.О. Термінологічні аспекти міжнародного права промислової власності.....	67
Настіна О.І. Перспективи створення в Україні мирових судів.....	69
Ломакіна І.Ю. Проблематика мобінгу, шляхи вдосконалення.....	70
Звонарьов О.Ю. Проблемні питання протидії корупції в аграрному секторі.....	72
Терещук М.М. Роль держави у підтримці аграрної науки та інновацій у виробництві: правові механізми підтримки та фінансування наукових розробок.....	73
Обіюх Н.М. Екологічна сертифікація земель та європейський досвід у сфері «зеленого» виробництва:	

прикладами:

1. Вивчення часових форм дієслів через опис виробничих процесів.

Використовуючи текст про контроль якості м'яса та молочних продуктів, студенти можуть практикувати вживання *Present de l'Indicatif* для опису регулярних процедур. Наприклад: "Les contrôles, réalisés par des contrôleurs (type A), voire par les éleveurs (type B), ont lieu toutes les 4 à 6 semaines" [1, с. 17].

2. Засвоєння пасивних конструкцій на матеріалі про ветеринарний контроль.

Текст про ветеринарний контроль надає можливість вивчати пасивний стан. Наприклад: "Tous ces contrôles sont réalisés par des vétérinaires, inspecteurs ou contractuels, agissant sous la responsabilité des Directions départementales des services vétérinaires" [1, с. 18].

3. Практика умовного способу (*Conditionnel*) при обговоренні гіпотетичних ситуацій в агробізнесі.

На основі інформації про породи великої рогатої худоби [1, с. 22] студенти можуть формулювати гіпотези щодо розведення тварин. Наприклад: "Si on utilisait la race Aubrac dans notre région, on pourrait améliorer la production de viande".

4. Вивчення прикметників та їх узгодження при описі характеристик порід.

Текст про породу Абонданс дає багатий матеріал для практики узгодження прикметників: "Cette race, de format moyen, se caractérise par sa robe rouge acajou pie, le blanc étant limité à la partie inférieure du corps" [2, с. 13].

5. Засвоєння числівників та одиниць вимірювання при роботі з статистичними даними.

Інформація про продуктивність корів породи Абонданс дозволяє практикувати використання числівників: "En 1998, la moyenne des lactations adultes était de 5 667 kg de lait à 37,1 % de taux butyreux et 34,3 % de taux azoté" [2, с. 13].

Такий підхід не лише сприяє ефективному засвоєнню граматичних структур, але й формує у студентів професійну лексику та розуміння специфіки аграрної галузі французькою мовою.

Однак, незважаючи на очевидні переваги, контекстно-орієнтоване навчання стикається з низкою методологічних викликів:

1. Селекція навчальних матеріалів вимагає значних часових та інтелектуальних інвестицій для ідентифікації та адаптації релевантних автентичних ресурсів.

2. Гетерогенність лінгвістичної компетенції студентів у межах однієї групи створює необхідність диференціації навчальних матеріалів, що ускладнює процес їх підготовки та імплементації.

3. Ефективна реалізація контекстно-орієнтованого підходу потребує від викладачів високого рівня методичної компетентності та здатності до гнучкої адаптації педагогічних стратегій.

Таким чином, хоча контекстно-орієнтоване навчання і демонструє високу ефективність у формуванні граматичної компетенції, його успішна імплементація вимагає ретельного планування та розробки комплексних дидактичних стратегій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Столбешка С. Б. Французька мова (як друга іноземна): двосторонній переклад. Практикум. Біла Церква: БНАУ, 2021. 73 с. URL: <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/6128>
2. Larousse Agricole / sous la direction de Marcel Mazoyer. Paris: Larousse, 2002. 800 p. ISBN 2030910228.

УДК 81'322.5:378.091.12-057.87:63

ТИМЧУК І.М., канд. пед. наук, **ПОГОРІЛА С.Г.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

timchuki@ukr.net, pogorilasv@ukr.net

ПРАКТИКА ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ АГРАРНОГО ЗВО

Автори наголошують на важливості культури мовлення студентів аграрного ЗВО. Розглянуто фактори,

що впливають на формування літературної мови студентів. Рекомендовано дієві шляхи для вдосконалення процесу формування культури мовлення у студентів-аграріїв.

Ключові слова: літературна мова, культура мовлення, мовні норми.

TYMCHUK I., candidate of pedagogical sciences, **POHORILA S.**, candidate of pedagogical sciences

Bila Tserkva national agrarian university

THE PRACTICE OF IMPROVING SPEECH CULTURE OF STUDENTS OF AGRICULTURAL HIGH SCHOOL

The authors emphasize the importance of the speech culture of students of agricultural higher education institutions. Factors affecting the formation of students' literary language are considered. Effective ways to improve the process of formation of speech culture among agricultural students are recommended.

Key words: literary language, speech culture, language norms.

Зі зростанням ролі аграрної галузі в Україні збільшується потреба у фахівцях, які не тільки володіють професійними знаннями, а й мають високу мовленнєву культуру. Мова є не лише засобом комунікації, а й важливим інструментом у професійній діяльності майбутніх фахівців аграрної сфери. У Білоцерківському національному аграрному університеті викладання української мови за професійним спрямуванням має на меті не лише навчити студентів послуговуватися мовою у професійній сфері, а й сприяти формуванню високої культури мовлення. Результатами навчання передбачено опанування літературними нормами, набуття умінь чітко й аргументовано висловлювати свої думки та дотримуватися мовленнєвого етикету.

Мовленнєва культура полягає у дотриманні ustalених мовних норм і майстерному використанні мовних засобів відповідно до ситуації спілкування. Сьогодні питання вдосконалення мовленнєвої культури студентів аграрного ЗВО є особливо актуальним з огляду на те, що українська мова є державною мовою України, і кожен громадянин має володіти нею на високому рівні.

У неформальному спілкуванні, для вираження емоцій або привернення уваги, мовленню студентів характерне використання сленгу, вживання просторічної та ненормативної лексики. Досить часто у позанавчальний час можна почути: бро (друг), бумери (старше покоління), го (замість ходімо), ізі (дуже легко), крінж (незручність за чужі дії). Тож студенти не жартують, а рофлять, не перевіряють, а чекають. Вони вимагають прувів (доказів) та агрядься (зляться), якщо їх не отримують. Це покоління хайпу, хейту, топчику [1].

На формування культури мовлення впливають різні фактори. Це сім'я, а особливо мовленнєва культура батьків та загальна атмосфера в родині. Наступним чинником є школа: рівень викладання мови та літератури, мовне середовище; якість викладання мови за професійним спрямуванням і знову ж, мовне середовище в університеті та новому оточенні.

Вища освіта відіграє особливу роль у формуванні культури мовлення майбутніх професіоналів. Виділимо також самоосвіту, як провідний чинник культури мовлення: читання художньої літератури, виконання тренувальних вправ, самостійне вивчення мови. І останній важливий чинник – це мовне середовище, а саме: суспільство та мовлення оточуючих.

З досвіду роботи зі студентами на заняттях з української мови за професійним спрямуванням, можемо рекомендувати дієві шляхи для вдосконалення процесу формування культури мовлення у студентів-аграріїв.

Різноманітність методів навчання. Пропонуємо поєднувати на лекціях теоретичні знання з великою кількістю практичних завдань (наприклад, вивчаючи тему «Мовні норми» на практичних заняттях проводимо дискусії з розглядом життєвих комунікативних ситуацій, виконуємо вправи на редагування. Результативними, на нашу думку, є семінари з обговоренням актуальних питань мовної культури, переглядом та обговоренням виступів

відомих осіб, програм та фільмів.

Створення мовного середовища. З цією метою необхідно заохочувати студентів до використання літературної мови не лише на заняттях, а й в повсякденному спілкуванні. Ефективними є проведення тематичних вечорів, організація творчих конкурсів (наприклад: «Напиши листа Тарасу», «Поезія війни», «Говоримо про кохання українською», флешмоб та інтелектуальна філологічна гра до Дня української писемності «Магія рідного слова»; участь разом зі студентами у радіодиктанті до Дня української писемності; виховний захід «Подолано тебе, враже, рідним словом»; Всеукраїнський круглий стіл «Мовні проблеми освітнього процесу в Україні: думка молоді» та ін).

Важливими є зустрічі з відомими місцевими митцями та проведення ними майстер-класів. Ці кроки спрямовані на формування високого рівня мовної культури серед студентів, що є важливою складовою їхньої професійної підготовки.

Використання сучасних методів та технологій навчання. Ми вважаємо, що одним із найефективніших методів формування культури мови є використання комунікативного підходу: проектування для студентів ситуації реального спілкування, заохочування їх до дотримання стилістичних норм у різних життєвих ситуаціях. Не менш ефективним є проєктний метод: давати студентам завдання, які передбачають самостійне дослідження, пошук інформації, співпрацю. Улюблений студентами методичний прийом – вести свій блог (канал, сторінку). Потрібно щодня писати пост, ділитися своїм прогресом і хитрощами щодо вдосконалення мови. Використання онлайн-ресурсів: використовувати онлайн-курси, тести, словники, навчальні програми для додаткового вивчення української мови.

Підвищення мотивації студентів – одна із найважливіших умов удосконалення культури мовлення здобувачів освіти. Пояснювати студентам важливість володіння високою мовною культурою для їхньої майбутньої професійної діяльності. Ставити перед студентами чіткі та досяжні цілі. Створювати атмосферу довіри та взаємоповаги на заняттях.

Самоосвіта викладачів. Викладачам української мови за професійним спрямуванням потрібно постійно вдосконалювати свої знання та навички, вивчати нові методи та технології навчання. А це можна зробити, відвідуючи наукові конференції, семінари, майстер-класи; підтримуючи зв'язок з колегами з інших навчальних закладів та обмінюватися з ними досвідом (мовні курси *«Моя українська правильна та вишукана»* для усіх охочих *підвищити свій рівень культури мовлення та опанувати основами нормативності державної мови*).

Отже, формування високої мовленнєвої культури у студентів-аграріїв – це складне завдання, яке потребує постійної уваги та зусиль з боку викладачів. Використання різноманітних методів та форм роботи, створення сприятливого мовного середовища, використання сучасних методів та технологій навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Серед токсиків і крашів. Словник молодіжного сленгу. URL: <https://www.unian.ua/society/molodizhniy-sleng-2021-slovník-populyarnih-sliv-novini-ukrajini-11568433.html>

UDC: 811.111'271

PYLYPENKO I., senior lecturer
Bila Tserkva national agrarian university
Inna_ra.82@ukr.net

FEATURES OF ENGLISH LANGUAGE ETIQUETTE

In this article, the author focuses primarily on the study of the features of reproducing the etiquette forms of English interrogative sentences. The basic principles of the implementation of politeness and correctness with the help of modal verbs and verbs of the future tense are outlined.

Key words: language culture, politeness, interrogative sentences, correctness, verbs.